

LA NOSTRA LLENGUA A L'ESGLÉSIA

PER AINA MOLL

Els catòlics mallorquins que som conscients dels valors actuals del missatge evangèlic, i del valor de la nostra llengua com a element bàsic de la nostra personalitat com a poble, tenim des de fa temps forts motius de queixa d'allò que per a entendre'ns anomenarem "l'Església-institució". Considerem que si capellans i monges haguessin estat fidels a la terra i a l'Evangeli, com era el seu deure, l'Església hauria estat un reducte de llibertat, on la nostra llengua hauria conservat el lloc que li correspon, i on la justícia i la veritat haurien estat proclamades obertament i sense por.

En lloc d'això, i concretant-nos sols a l'aspecte lingüístic, l'Església ha estat (amb escasses i molt meritoris excepcions) un centre de difusió del castellanisme, i sovint d'ofegament voluntari del català. Des dels frares i monges que castigaven de diverses maneres -totes humiliants i antipedagògiques- l'ús del català entre els alumnes, fins als Rectors i Vicaris que s'han negat, de vegades en forma violenta, a programar misses i actes religiosos en la llengua del poble, passant per certes "beates patriòtiques" que contestaven a crits en castellà a les poques misses que es deien en la nostra llengua, "l'Església mallorquina" ha estat sovint una font de mals exemples, durant aquests darrers quaranta anys.

Val a dir que la culpa principal no ha estat de la Jerarquia eclesiàstica. El Bisbe Enciso va manar als col·legis de monges que ensenyassin el Catecisme en la nostra llengua, i no li feren gens de cas. Els Bisbes de les Illes recomanaren amb insistència fa un parell d'anys de la llengua del poble en els actes litúrgics, i la recomanació va tenir molt poc efecte... L'oposició ha vingut de la "base eclesiàstica". ¿Per servilisme cap a les autoritats civils, i a la llengua "oficial"?

¿Per esperit de comoditat, ja que no els havien preparat en el Seminari per a un apostolat en la llengua del poble? ¿Per "patrioterisme" de vencedors de la guerra civil? ... És difícil de dir, i probablement les causes han estat diverses segons les persones i les institucions, però el cas és que el bandejament de la nostra llengua de les esglésies i centres religiosos ha estat un dels símptomes més constants del divorci patent entre l'"Església-institució" i el poble.

Darrerament, les coses han millorat d'una manera considerable, gràcies a la feina entusiasta d'un clergat jove, amb vocació d'apostolat autèntic i d'encarnació en els problemes del món d'avui. Tant a Ciutat com a molts de pobles, hi ha ara moltes més misses i actes litúrgics en català que fa uns quants anys (i si us hi fixau, veureu que la participació dels fidels en aquestes misses sol ésser molt més activa que a les misses "castellanes"). Però encara hi ha parròquies ciutadanes i pobles sencers on la nostra llengua no ha entrat: No fa gaire vaig sentir queixes fortes de fidels d'Inca, que no han aconseguit ni una missa en la nostra llengua (quan la cosa va estar aclarida, resultà que n'hi havia una a un convent, a les vuit i mitja del dematí del diumenge...); i el cas d'Inca no és una excepció...

Per això ens han omplert d'optimisme les declaracions del Bisbe Ubeda a "Diario de Mallorca" amb motiu de la Setmana de Pastoral Urbana, i el Comunicat Final de la Setmana, redactat en català.

El Bisbe digué que "LA LLENGUA DE MALLORCA HA D'ESSER LA PROPIA I NORMAL A LES CELEBRACIONS LITÚRGIQUES a Palma, segons aquests criteris: abans del primer diumenge d'Advent s'han de revisar els horaris de les misses, de manera

que hi hagi almenys misses en mallorquí i en castellà a les diverses hores; b) en l'administració dels sagraments i a les exèquies, s'usarà la llengua de qui els sol·liciti i celebri; c) les parròquies establiran un calendari de bateigs en mallorquí i en castellà, segons les característiques del sector; d) a les celebracions de caràcter diocesà o per a tota la ciutat, i a les misses dels nostres sants i les relacionades amb la nostra història, s'usarà la nostra llengua".

El Comunicat Final de la Setmana de Pastoral Urbana diu textualment: "Perquè som hereus d'una Església missionera i d'aquells bisbes, preveres, religiosos, religioses i laics que s'identificaren amb el nostre poble i estimaren de cor la seva llengua i cultura, considerem UN DEURE QUE NEIX DE L'EVANGELI la participació en la tasca de retrobament de la identitat del nostre poble, i lamentam omissions i deficiències i ploram claudicacions davant el poder. Constatam amb alegria la voluntat de promoure i defensar la llengua de Mallorca com ho demostra la realització i conclusions de la Setmana".

Aquestes manifestacions, juntament amb altres igualment importants de caràcter social (per exemple: "Creim urgent la separació dels representants de l'Església del poder econòmic, la defensa dels oprimits, la solidaritat amb les seves justes reivindicacions, l'atenció prioritària a les seves necessitats per aconseguir una efectiva distribució de la riquesa"), ens han omplert de satisfacció i ens donen l'esperança que l'Església de Mallorca escull finalment el camí que l'Evangeli assenyala als cristians.

Ara esperam veure aviat el fruit d'aquests bons propòsits: que a totes les esglésies hi hagi un nombre superior, o almenys igual, de misses en català que en castellà, amb una distribució horària

"correcta" (fins ara, les misses que es "concedien" en català, se solien posar a hores incòmodes, salvant les honroses excepcions de què hem parlat), i que a la porta de cada església hi hagi un horari amb les misses de la mateixa església i de les altres properes, amb un repartiment de llengües que faci que a qualsevol hora puguem oir missa en la nostra llengua. Esperam també que quedi clar que la llengua "normal" o "oficial" de la parròquia és la llengua de Mallorca (amb la possible excepció d'algun barri amb gran majoria d'immigrants) i que les exèquies, bateigs, casaments, etc., només es facin en castellà per als castellans.

I esperam també, ja no cal dir-ho, que aquesta normalització de l'ús de la nostra llengua a l'església no es limiti a Ciutat, sinó que arribi a tots els pobles. Hem vist com ha millorat la participació dels fidels en els actes litúrgics d'un poblet de l'interior on no hi ha immigrants, d'ençà que es fan en la nostra llengua; havíem fet gestions inútilment amb els dos Rectors que precediren l'actual, sense aconseguir convèncer-los que abandonassin l'ús d'una llengua que era estranya als seus feligresos; el nou Rector implantà la nostra amb tota naturalitat des del primer dia, i ens agradaria que els seus predecessors veïessin com ara la gent "sap què diu" quan participa a la missa.

Confiam també que si a Inca o a qualsevol altre lloc de la nostra illa, els responsables eclesiàstics no programen els actes comunitaris donant a la nostra llengua el lloc que li pertoca, els feligresos sabran fer valer els seus drets, acudint si cal al Bisbe o als Vicaris episcopals, a fi que les decisions preses en bona hora en aquesta Setmana de Pastoral es duguin a terme, i no siguin ofegades, com altres vegades, per la tossuda resistència dels immobiliistes.

LA UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU

De 1969 ençà, s'ha vingut celebrant a Prada (la localitat de Catalunya-Nord cèlebre a tot el món pels concerts de Pau Casals) la Universitat Catalana d'Estiu.

Organitzada pel G.R.E.C. (Grup Rossellonès d'Estudis Catalans), ha estat durant aquests anys un important centre d'estudis catalans, un lloc de trobada de gent de tots els Països Catalans, i una mostra d'allò que podria ésser una Universitat oberta i democràtica.

El nombre d'assistents ha augmentat espectacularment de cada any, desbordant les possibilitats d'acollida del Liceu Renouvier, on se celebra. L'any passat s'organitzaren per primera vegada dues tongades, la segona de les quals va ésser multitudinària.

enguany ha estat necessari organitzar tres tandes, limitant a cinc-cents el nombre d'assistents a cada tanda. Per primera vegada, aprofitant el canvi de circumstàncies, una d'aquestes tandes es realitzarà en aquest costat dels Pirineus: el Seminari de Vic acollirà la segona tanda (del 3 al 13 d'agost), mentre que les altres dues (del 20 al 30 de juliol i del 20 al 30 d'agost) es faran novament a Prada. La responsabilitat financera i legal de la Universitat d'Estiu és assumida com sempre pel G.R.E.C.

L'any passat el nombre de participants mallorquins va ésser molt elevat, i és d'esperar que enguany encara augmenti. Els interessats es poden adreçar, per a informació i matrícula, a l'Obra Cultural Balear.

La pensió completa diària és de 32 francs francesos, i els drets d'inscripció són de 99 FF (o l'equivalent en pessetes), i cobreixen les despeses generals d'excursions i d'espectacles.

La Universitat Catalana d'Estiu treballarà per seccions especialitzades els dematins de nou a una; els capvespres es dedicaran a activitats comunes (conferències, taules rodones, col·loquis, debats, excursions, etc.); els espectacles es faran el vespre.

Tothom es pot inscriure, sense consideració d'edat, sexe o estudis fets. Hi ha activitats infantils i guarderia per als fills dels participants.

Les seccions previstes (amb probables addicions) per a cada tongada són:

TONGADA DEL 20 AL 30 DE JULIOL (a Prada): 1, Llengua elemental. 2, Lingüística i Literatura. 3, Història Contemporània. 4, Filosofia. 5, Sociologia. 6, Ciència Política. 7, Nacionalismes. 8, Art. 9, Expressió plàstica i dinàmica. 10, Sociopedagogia. 11, Matemàtica. 12, Agricultura. 13, Teatre. 14, Cinema.

TONGADA DEL 3 AL 13 D'AGOST (a Vic): 1, Lingüística. 2, Literatura. 3, Història medieval. 4, Sociologia. 5, Economia política. 6, Ciència Política. 7, Endegament del territori. 8, Nacionalismes. 9, Art. 10, Expressió plàstica. 11, Sociopedagogia. 12, Antropologia sexual. 13, Teatre. 14, Cinema.

TONGADA DEL 20 AL 30 D'AGOST (a Prada): 1, Llengua elemental. 2, Sociolingüística. 3, Literatura. 4, Història contemporània. 5, Sociologia. 6, Economia política. 7, Ciència política. 8, Nacionalismes. 9, Comunicació social. 10, Art. 11, Expressió plàstica i dinàmica. 12, Psicologia aplicada. 13, Antropologia sexual. 14, Física i Química. 15, Biologia i Medicina. 16, Folklore. 17, Teatre. 18, Cinema.

La participació a la Universitat Catalana d'Estiu

és una experiència cultural i cívica interessantíssima, que recomanem als mallorquins, i especialment als estudiants universitaris i a l'estament docent.

Delegación Provincial de Baleares

De interés para todas las empresas en general

Se tiene conocimiento en esta Delegación de que, en ocasiones, personas ajenas totalmente al Ministerio de Trabajo, amparándose en titulaciones o membretes que fácilmente inducen a error, presionan a empresarios de la Provincia ofreciendo y vendiendo en su caso colecciones, libros o disposiciones de mayor o menor contenido laboral.

Esta Delegación advierte a todas las empresas sobre el carácter NO OFICIAL de estos vendedores y de que no tienen obligación alguna de realizar estas adquisiciones.

Si en alguna ocasión a las citadas empresas les visitara persona autorizada, por el Ministerio de Trabajo, siempre será portadora de una carta personal del Delegado, presentándole como tal y advirtiéndole que ni, aún en estas condiciones viene obligado el empresario a adquirir material o contratar anuncios, a menos que particularmente lo estimaran de su especial interés.

Palma de Mallorca, quince de Julio de mil novecientos setenta y seis.

EL DELEGADO DE TRABAJO
Fdo: José T. Gómez Arias.